

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

XIII. De officio Canonorum præsertim Presbyteri & Diaconorum
assistentium Episcopo in Vesperis & Laudibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

5. In fine **Hymni** Episcopus in sede Episcopali capiet paramenta prout in Vesperis, quibus indutus inchoabit Laudes absolutè cantando **Deus in adiutorium meum intende,** & signando se signo crucis; **Antiphonæ** præintonabuntur prout ibidem Episcopo Missam non celebraturo, aliaque omnia fient & obseruabuntur prout ibi explicatum est.

CAPVT XIII.

De officio Canonorum, præsertim Præbyteri & Diaconorum assistentium Episcopo in Vesperis & Laudibus.

Ex l. 2.
c. 15 &
l. 2. c. 1.

Lib. 1.
cap. 7.

I. **C**Anonici postquam cum Episcopo Officium Vesperarum facturo locū ubi induetur paramentis ingressi altari reuerentiam fecerint, statim capiunt sua paramenta, dignior ex omnibus

bus

bus (qui erit Presbyter assistens)
 pluuiiale siue formalio ad pectus,
 duo primi ex ordine Diaconali si
 Præbendæ sint distinctæ, alioqui
 duo primi post Presbyterum assi-
 stentem (qui Episcopo à lateribus
 assistent) dalmaticas; alij habentes
 dignitates pluuialia, Presbyteri
 casulas, Diaconi & Subdiaconi
 dalmaticas & tunicellas coloris
 conuenientis, acceptis prius &
 circa collum compositis amicti-
 bus supra superpelliceum vel ro-
 chettum, si eo vtantur, si videli-
 cet Episcopus Missam solemnem
 sequenti die celebraturus sit seu
 eodem die celebrauerit, & ha-
 beri possint paramenta pro om-
 nibus: aliàs ad Vesperas tan-
 tum quatuor aut sex digniores
 seu primi pluuialibus parantur,
 prout fit semper in Laudi-
 bus, & si Episcopus Missam
 non celebrabit aut celebrauit,
 Presbyter assistens in Vesperis

Ibidem
cap. 8.

Lib. 1.
c. 15. &
l. 2. c. 2.

Lib. 2.
cap. 7.

(qui

*Lib. 1.
cap. 7.*

(qui tunc videtur debere esse primus post dignitates seu paratos, prout Episcopo non celebrante sed tantum præsente) erit in habitu suo Canonicali, sicut & Diaconi assistentes, prout semper in Laudibus.

*Ex l. 1.
cap. 7.*

2. Presbyter assistens imponit Episcopo sacris paramentis induto Annulum; coque imposito, pro accessu ad chorum si extra illum sint, accipiens nauiculam cum cochleari à Thuriferario, ministrat illa Episcopo ad imponendum thus, prout supra dictum est c. 3.

*Item
cap. 23.*

nu. 5. Quo modo & forma etiam aliàs ministrat ipsi quoties thus imponendum ac benedicendum est, tam in Vesperis & Laudibus quàm in Missa, siue Episcopus ipsemet celebret, siue sit tantummodo præsens, præterquàm dum celebrans Missam est apud altare vel faldistorium, tunc enim Diaconus Euangelij istud facit.

*Ex l. 1.
c. 9. &
23. &
l. 2. c. 8.*

Item

Item cum Episcopus ex libro **Antiphonam** aut **Hymnū** intonaturus est, vel **Orationem** cantaturus, sustinet illum ante Episcopum, ministro qui de libro seruit eum subministrante ac adiuuante. Dum cantatur per chorum **Antiphona** ad **Mag.** vel **Benedict.** ministrato vt supra Episcopo celebranti thure, exspectat stans donec **Antiphona** perficiatur, & incepto **Cantico** sequitur Episcopum euntē ad altare: quo per eum osculato, porrigit illi thuribulum acceptum de manu Thuriferarij, modo supradicto cap. 3. n. 6. & dum Episcopus thurificat crucem & altare, eleuat illi partem dextram pluuialis ne illum thurificantem impediat, & finita thurificatione stans in cornu Epistolæ recipit thuribulum cum osculis dextræ manus Episcopi & summitatis catenularum & reddit Thuriferario: cumque Episco-

E pus

*Lib. 1.
cap. 23.*

*Ibidem
quoque
c. l. 2.
cap. 1.*

*Ex l. 1.
cap. 8.
Ex l. 2.
c. 1. & 7*

pus redierit ad sedem suam, stans ante infimum gradum solij Episcopalis recepto thuribulo thurificat illum triplici ductu, ante & post profundè inclinans: prout etiam alias thurificat illum, quoties existens in sede Episcopali est thurificandus, quamuis non celebret: mox deposito thuribulo ad manum eius qui Antiphonas præintonauit, accedit ad sedem suæ assistentiæ (quæ erit prope Episcopum, ante eum à dextris si situs loci patiat; ita vt directè non vertat ei renes, sed sit semiuersus) vbi stans thurificatur ab illo duplici ductu. Finitis Vesperis deponit paramenta cum Episcopo.

3. Officium Diaconorum assistentium hinc inde à lateribus Episcopi est, vt illum ad Vesperas & Laudes induant & ex-
uant

uant paramentis (ad Missam enim hoc faciunt Diaconus & Subdiaconus Euangelium & Epistolam cantaturi) illum procedentem à sacristia ad altare & ab altari ad sedem, vel è contra, detectis capitibus deducant, ipsum medium facientes ac fimbrias anteriores pluuiialis hinc inde subleuantes, & brachia eius sustentantes si opus fuerit; & dum ad Vesperas genuflectit ante altare super faldistorio, aptent super eo decenter hinc inde latera pluuiialis. Item quoties Episcopus apud sedem eleuat manum dextram, signando se aut alios seu rem aliquam signo crucis, vel alia de causa, toties à dextris assistens parum eleuat pluuiiale à suo latere: cum autem eleuat ambas manus, vel daturus est benedictionem solemnem, ambo hinc inde subleuant fimbrias pluuialis.

Ibidem
cap. 8.
c. l. 1.
c. 9 &
10.

quod similiter faciunt quando aliquid ex libro cantaturus seu lecturus est: quo casu etiam apponunt manus super libro, & senior à dextris assistens vertit folia cum opus est, & iunior à sinistris digito indicat id quod cantandum seu legendum est. Ipsorum quoque est, Episcopo imponere & auferre Mitram, quoties in Vesperis & Laudibus imponenda vel auferenda est, quod videbunt ex suprà dictis cap. 11. Et quidem iunior à sinistris assistens auferet illam & dabit ad manus ministri de ea seruiantis: senior verò seu dignior à dextris assistens imponet, altero à sinistris adiuuante & vittas à tergo Episcopi aptante. Aduertendum autem est, quòd tam in Missa, quam in Vesperis & Laudibus existente Episcopo apud sedem, sedenti semper auferatur & imponatur: sed quando est apud altare, stanti auferatur

&

& imponitur, nisi genuflectendum ei sit pro Oratione facienda, quia tunc genuflexo aufertur (non existente videlicet sanctissimo Sacramento in altari) & stanti imponitur. *Cessat verò vsus Mitre in ipsis Officijs Horarum & Missa, existente Sacramento super altari.* Denique cum sedendum est, sedent hinc inde à lateribus Episcopi super scabellis nudis.

Ex l. 1.
cap. 2.

Ex c. 12

CAPVT XIV.

De officio ministrorum seruientium Episcopo de Baculo Pastoralis, de Mitra, de libro & de candela.

I. **M**inistri inferiores, cum Episcopus siue ad Vesperas aut Laudes, siue ad Missam induitur & exiit sacris parametis, ea ex altari ordine afferunt & referunt vnus post alium, præter familiares seruientes ad

Ex l. 1.
cap. 11.